

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI RADY STOWARZYSZENIA

ZA OKRES XI KADENCJI

(1.IX.2017 - 31.X.2021)

Szanowni Koledzy,

Dobiegła końca XI kadencja działalności Rady Stowarzyszenia Kapitanów Żeglugi Wielkiej w Gdyni i przyszedł czas na podsumowanie naszej aktywności w okresie od 1 września 2017 roku do dzisiejszego Walnego Zgromadzenia, odbywającego się 6 listopada 2021 roku w auli Wydziału Nawigacyjnego Uniwersytetu Morskiego w Gdyni.

Jedenasta kadencja Rady Stowarzyszenia obfitowała w dostojne morskie rocznice – 100-lecie Ligi Morskiej i Rzecznej, 100lecie Zaślubin Polski z Morzem, 100-lecie Szkolnictwa Morskiego, 100-lecie Administracji Morskiej RP. Powstał również w Gdyni, na Skwerze Kościuszki, Pomnik Polski Morskiej. Jubileuszowa, albowiem dziesiąta jest również nasza Kronika.

Zaszczytem i przyjemnością była dla mnie przez ten czas możliwość współpracy z Członkami Prezydium, Rady, Komisji Rewizyjnej oraz Sądu Koleżeńskiego. W ciepłych słowach pragnę serdecznie podziękować wszystkim za aktywność, wsparcie, rozwagę i tolerancję.

W okresie XI kadencji mieliśmy wiele podniosłych, uroczystych i radosnych wydarzeń ale również i tych smutnych, związanych z czterokrotnym, podwójnym i końcowym pojedynczym klągniem, wyrażającym nasz żal po utracie kolejnych Kolegów. Z uroczystych i radosnych natomiast wydarzeń, pozwolę sobie przywołać uhonorowanie przez Uniwersytet Morski w Gdyni tytułem doktora honoris causa kpt. ż.w. Zbigniewa Sulatyckiego oraz prof. kpt. ż.w. Daniela Dudę.

Szczególnego odnotowania, bez wątpienia, wymaga udział Stowarzyszenia w celebrowaniu i promowaniu przywołanych na wstępie rocznic morskich. Brałiśmy udział we wszystkich, dumnie prezentując nasz sztandar i mundur kapitański. Nie zapomnieliśmy o 90-tej rocznicy podniesienia polskiej bandery na Darze Pomorza, 70leciu Pierwszego Liceum Ogólnokształcącego w Tczewie, obchodzonej w 2018 roku 100nej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Pamiętaliśmy również o 100tnej rocznicy podniesienia bandery na STS

„Lwów”, pierwszym polskim żaglowcu szkolnym, nazywanym przez Karola Olgierda Borchardta - „Kolebką nawigatorów”.

24 czerwca 2018 roku na Skwerze Kościuszki w Gdyni odsłonięto pomnik Polski Morskiej. Dokonali tego Prezydent RP, Wojciech Szczurek - prezydent Gdyni, Minister Obrony Narodowej, kontradmirał Jarosław Ziemiański - inspektor Marynarki Wojennej, Bogusław Witkowski - prezes Pomorskiego Związku Żeglarskiego oraz Andrzej Królikowski - prezes Ligi Morskiej i Rzecznej. Na pomnik czekało bardzo wiele środowisk. Wraz z jego odsłonięciem oddany został hold tysiącom polskich marynarzy i rybaków, polskim żeglarzom, polskim stoczniovcem, bez których nie byłoby dzisiaj wolnej Polski, wszystkim pokoleniom Polaków związanych z morzem.

23 października 2018 roku, na pokładzie statku muzeum „Dar Pomorza”, odbyło się uroczyste, a zarazem nadzwyczajne spotkanie członków Stowarzyszenia Kapitanów Żeglugi Wielkiej, które poświęcono setnej rocznicy odzyskania naszej państwowości. Wypełnione po brzegi pomieszczenie zaszczyliło swą obecnością wiele eminentnych, powiązanych z Gdynią, morzem, czy szerzej – gospodarką morską, osobistości. Po krótkim słowie wstępnym i odśpiewaniu hymnu państwowego o wygłoszenie wykładu pt. *„100 problemów bezpieczeństwa żeglugi z ostatnich 100 lat”* poproszono byłego dziekana Wydziału Nawigacyjnego Akademii Morskiej, prof. dra hab. Adama Weintrita (obecnie Rektora Uniwersytetu Morskiego w Gdyni). Sięgający często do annałów historii referat przyjęto burzą owacyjnych oklasków, a tezy w nim zawarte wywołały ożywioną dyskusję. W dalszej części wieczoru kapitan Wiesław Piotrkowski wręczył okolicznościowe *„Medale 100-lecia Odzyskania Niepodległości”*, w pierwszej kolejności przekazując je gościom specjalnym oraz Honorowym Członkom Stowarzyszenia. Wyróżnienie to odebrali:

- przewodnicząca Rady Miasta Gdyni, Joanna Zielińska
- kierujący placówką Stella Maris i Duszpasterstwem Ludzi Morza, ks. Edward Pracz
- prezes Remontowa Prestige Furniture, były prezes spółki Stocznia Nauta SA, mgr inż. Tadeusz Zielonka
- były przewodniczący Polskiego Towarzystwa Nautologicznego, były rektor Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni, prof. Daniel Duda
- sędzia w stanie spoczynku, wieloletni przewodniczący Odwoławczej Izby Morskiej w Gdyni oraz sędzia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, Witold Kuczorski

- publicysta morski, autor książek o katastrofach i wypadkach morskich, dr Ryszard Leszczyński
- były kierownik Pracowni Historii Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni, prof. dr hab. Jan Kazimierz Sawicki
- profesor i wykładowca Zakładu Nawigacji Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni, były komendant tej uczelni, kadm. w stanie spoczynku, dr inż. Czesław Dyrz
- były prezes Zarządu Morskiego Portu Gdynia S.A., mgr Janusz Jarosiński
- emerytowany pracownik Urzędu Morskiego w Gdyni, Andrzej Matulewicz
- wiceprezes ds. morskich Polskiego Związku Żeglarskiego, prezes Pomorskiego Związku Żeglarskiego, Bogusław Witkowski
- rektor Uniwersytetu Morskiego, prof. dr. hab. inż. Janusz Zarębski
- dyrektor generalny spółki Green Reefers, prezes Polskiego Stowarzyszenia Zarządców Statków, st. of. mechanik, inż. Irek Kuligowski
- prezes Zarządu Głównego Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej, kpt. ż.w., Józef Szylejko
- wiceprzewodniczący Zarządu Głównego Ligi Morskiej i Rzecznej, kmdr por. Marek Ludwik Padjas
- prezes Fundacji Promocji Przemysłu Okrętowego i Gospodarki Morskiej, niestrudzony wydawca, fotoreporter i kronikarz wszelkich wydarzeń, mających związek z nazwą organizacji, którą zarządza, absolwent Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni, mgr Cezary Spigarski.

Po uhonorowaniu medalami zaproszonych gości i tytularnych członków Stowarzyszenia, kapitan Wiesław Piotrkowski zwrócił się do prezesa Zarządu Głównego Ligi Morskiej i Rzecznej, dra inż. kpt.ż.w. Andrzeja Królikowskiego, wręczając mu pamiątkową plakietę oraz składając gratulacje i wyrazy wielkiego uznania z okazji celebrowanego w tym miesiącu jubileuszu 100-lecia istnienia Ligi. Jednej z najstarszych w kraju, wielce zasłużonej struktury pozarządowej, mającej niebagatelny wpływ na krzewienie wiedzy o morzu, kształtującej morskie wychowanie młodzieży, ale i przedstawiającej polskiemu społeczeństwu myśl morską. Prezentującej, czym jest, jaką wartość stanowi morze dla każdego z nas. Mniej oficjalną drugą połowę uroczystości, w czasie której kilku kolegom wręczono odznaki „Kapitan Senior”, poprowadził kapitan Stefan Krella.

7 grudnia 2018 roku odbyła się akademie z okazji 70-lecia I Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Skłodowskiej - Curie w Tczewie. Gości przywitała dyrektor liceum Pani Jadwiga Andrzejewska, podkreślając, że placówka przez wszystkie lata swojego istnienia była kuźnią kadr dla Tczewa i Pomorza. Uroczystość uświetnili swoją obecnością: wicestarosta Powiatu Tczewskiego Piotr Cymanowski, przewodniczący Rady Powiatu Marek Modrzejewski, prezydent Miasta Tczewa Mirosław Poblócki, członkowie Stowarzyszenia Kapitanów Żeglugi Wielkiej: wiceprzewodniczący kpt. ż.w. Łukasz Lewkowicz, kpt. ż.w. Stefan Krella i kpt. ż.w. Stefan Wysocki. Przybyli również przedstawiciele wielu instytucji miasta Tczewa oraz powiatu, służb mundurowych, dyrektorzy szkół. Grono gości zaszczylicili również uprzedni dyrektorzy szkoły: Krystyna Rybicka oraz Idzi Jakóbczak, a także emerytowani nauczyciele i pracownicy Szkoły, wielu wybitnych absolwentów, uczniowie oraz była i obecna kadra nauczycielska. Stowarzyszenie Kapitanów Żeglugi Wielkiej w Gdyni było jednym z wielu gości tej wspaniałej uroczystości, mogąc zaświadczyć o przynależności szkoły do najlepszych morskich tradycji II Rzeczypospolitej. Ten właśnie budynek stanowił mury pierwszej Szkoły Morskiej powstałej w 1920 roku.

Obchody 100-lecia polskiego szkolnictwa morskiego rozpoczęto uroczystym podniesieniem bandery na maszcie nad wejściem do budynku głównego Uniwersytetu Morskiego. Punktualnie o godzinie 8.00, 17 czerwca 2020 roku w asyście kompanii honorowej studentów UM i orkiestry reprezentacyjnej Marynarki Wojennej wprowadzono poczet sztandarowy Uniwersytetu Morskiego. Były obecne również inne poczty, w tym oczywiście Stowarzyszenia Kapitanów Żeglugi Wielkiej w składzie: kpt. ż.w. Stanisław Holak, kpt. ż.w. Dariusz Terech oraz kpt. ż.w. Łukasz Lewkowicz. Podniesieniu bandery Marynarki Handlowej towarzyszyło odegranie hymnu Rzeczypospolitej Polskiej w wykonaniu orkiestry reprezentacyjnej MW. W ramach obchodów uroczystości 100-lecia, Rektor Uniwersytetu Morskiego prof. dr hab. inż. Janusz Zarębski dokonał wkopania „Kapsuły czasu” na dziedzińcu przed wejściem do uczelni. Kapsuła zawiera współczesne zdjęcia budynków szkoły i związanych z uczelnią osób oraz listy, które przedstawiciele środowiska akademickiego i organizacji morskich napisali do potencjalnych czytelników, którzy otworzą kapsułę za sto lat. Z uwagi na restrykcje związane z Covid-19, w uroczystościach brała udział ograniczona ilość osób, zarówno spośród kadry UM, studentów, jak i zaproszonych gości. Po zakończeniu uroczystości na dziedzińcu Uniwersytetu, w kościele OO Redemptorystów w Gdyni odbyła się msza święta celebrowana pod przewodnictwem abp. Sławoja Leszka Głódzia. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz państwowych, Parlamentu,

zaproszeni goście, chór studentów UM, poczty sztandarowe organizacji związanych z morzem i nie tylko, w tym nasz poczet sztandarowy SKŻW. Następnie miało miejsce uroczyste posiedzenie Senatu UM, które zaszczyli swą obecnością przedstawiciele najwyższych władz państwowych i samorządowych. W trakcie posiedzenia Senatu kpt. ż.w. Zbigniew Sulatycki otrzymał tytuł Doktora Honoris Causa. Ostatnim punktem obchodów 100lecia Uczelni było odsłonięcie nowej nazwy przystanku Gdynia Stocznia. Od 17 czerwca 2020 roku oficjalnie jest to przystanek Gdynia Stocznia – Uniwersytet Morski.

Dla upamiętnienia 90-tej rocznicy podniesienia polskiej bandery, 13 lipca 2020 roku na pokładzie „Daru Pomorza” odbyły się uroczystości upamiętniające wydarzenia z roku 1930. Po krótkim powitalnym przemówieniu dyrektora Narodowego Muzeum, nową banderę poświęcił o. Edward Pracz, a następnie uroczystie wciągnięto ją na maszt na pokładzie rufowym żaglowca. „Dar Pomorza” to przede wszystkim symbol odradzającej się Polski Morskiej. W tym bardzo trudnym czasie, kiedy brakowało kadr morskich, a żaglowiec Lwów należało zastąpić nową jednostką, dzięki ogromnemu wysiłkowi społeczeństwa polskiego, zakupiono w Niemczech żaglowiec. Narodowe Muzeum Morskie dba o tę leciwą, bo 111-letnią jednostkę, w najlepszy możliwy sposób. Po podniesieniu bandery miały miejsce okolicznościowe przemówienia. Jako pierwsza wystąpiła Romualda Białkowska, prezes Stowarzyszenia Rozwoju Władysławowa, wręczając wspólnie z prof. kpt. ż.w. Danielem Dudą, pamiątkową tablicę. „Dar Pomorza” otrzymał krzyż „Pro Mari Nostro” – najwyższe odznaczenie Ligi Morskiej i Recznej, wręczone przez przedstawicieli Ligi: panią Barbarę Latochę, kadm. dra inż. Czesława Dyrca oraz Leszka Stromskiego. Życzenia składali również: Przewodniczący Towarzystwa Przyjaciół „Daru Pomorza” kpt. ż.w. Stefan Krella, przewodnicząca Rady Miasta Gdyni Joanna Zielińska, prezes PLO Dorota Arciszewska-Mielewczyk, a także kmdr por. Walter Jarosz - dowódca ORP Błyskawica, który wręczył pamiątkową reprodukcję okrętu z roku 1942.

W okresie mijającej kadencji podtrzymywaliśmy tradycyjne spotkania wielkanocne, opłatkowe, obiady kapitańskie, a także uhonorowaliśmy kolejnych Kolegów tytułem „Kapitana Seniora” i „Honorowego Kapitana”.

Pamiętaliśmy również o naszych statutowych zadaniach, a mianowicie lobbowaniu na rzecz polskiego marynarza, polskiej bandery i polskiej gospodarki morskiej. Wystosowaliśmy m.in. pismo do najwyższych władz państwowych w sprawie konieczności procedowania projektu ustawy, mającej na celu ułatwienie rejestracji statków pod polską banderę. Przekazaliśmy również naszą opinię odnośnie funkcjonowania i konieczności utrzymania w strukturach

rządowych Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, ostatecznie zlikwidowanego w październiku 2020 roku. Debatowaliśmy również nad kwestiami podatkowymi dotyczącymi marynarzy.

Czas XI kadencji Rady z pewnością przejdzie do historii z uwagi na epidemię COVID-19 i towarzyszące jej ograniczenia, w tym te dotyczące bezpośrednio pracy na morzu i osób ją wykonujących. Czas trudny dla wszystkich, jednak czas, który całemu światu unaoczniał, w sposób bezdyskusyjny, jak wielkie jest znaczenie przemysłu morskiego i setek tysięcy marynarzy, mających zasadnicze znaczenie dla utrzymania łańcucha dostaw. Dla potwierdzenia tego faktu, Zgromadzenie Ogólne ONZ w Rezolucji z 1 grudnia 2020 roku wezwało państwa członkowskie do nadania marynarzom i pozostałemu personelowi branży morskiej, statusu pracowników kluczowych.

Występując dzisiaj z niniejszym sprawozdaniem, zwracam się do Uczestników Walnego Zgromadzenia o ocenę naszej działalności w kontekście decyzji o przyznaniu absolutorium.

Nasze Stowarzyszenie liczy obecnie 302 Członków, w minionej kadencji odeszło na „Wieczną Wachtę” 37 Kapitanów, zastąpiło ich w naszych szeregach kilkunastu nowoprzyjętych Kolegów. Sześciu kolejnym wybitnym postaciom przyznano Honorowe Członkostwo naszego Stowarzyszenia. Obecnie Honorowych Kapitanów jest 45-ciu – wszystkim Wam bardzo dziękuję za promowanie spraw morskich i wspieranie nas w codziennej działalności.

Rada SKŻW w omawianym okresie spotkała się 28 razy. Niestety, z uwagi na okresowe obostrzenia, związane z pandemią SARS-Cov2, nie wszystkie planowane aktywności mogły się odbyć. Kalendarium Wydarzeń, jak i szczegółowe zestawienie podjętych działań w okresie sprawozdawczym, zamieszczono w Kronice Stowarzyszenia Kapitanów Żeglugi Wielkiej 2017-2021. Kronikę przedkładam jako załącznik do niniejszego sprawozdania. Bardzo dziękuję za jej opracowanie kpt. Sebastianowi Boryczce, a za zdjęcia dokumentujące naszą historię Cezaremu Spigarskiemu, kpt. ż.w. Stefanowi Wysockiemu, Tadeuszowi Lademannowi oraz wszystkim Kapitanom, którzy przekazali materiały do jej zredagowania.

W minionej kadencji, pomimo ww. ograniczeń, miało miejsce 165 różnego typu wydarzeń, w których uczestniczyli Kapitanowie, Członkowie naszego Stowarzyszenia. Pragnę w tym miejscu bardzo podziękować wszystkim, którzy z dumą i godnie prezentowali nasz sztandar, często podczas długich uroczystości i niesprzyjającej pogody.

Nasze spotkania miały charakter organizacyjny, informacyjny, edukacyjny, a także towarzyski. Mieliśmy okazję spotykać się z ciekawymi osobami, związanymi z szeroko pojętymi sprawami morskimi, debatować i współpracować z licznymi stowarzyszeniami, instytucjami i przedsiębiorstwami morskimi. Kontynuowaliśmy tradycyjne spotkania świąteczne, obiady kapitańskie oraz prelekcje naukowców. Uczestniczyliśmy w targach, seminariach i konferencjach, dotyczących spraw morskich. Mieliśmy również zaszczyt wodać liczne książki, krzewiące wiedzę o tradycjach, historii i dziedzictwie morskim oraz uczestniczyć w odsłanianiu tablic pamiątkowych, poświęconych ludziom morza. Z inicjatywy kpt. ż.w. Leszka Góreckiego, wybiliśmy medal z okazji 100-lecia szkolnictwa morskiego, dzięki kapitanowi Sebastianowi Boryczce i kapitanowi Łukaszowi Lewkowiczowi na bieżąco dokumentowaliśmy naszą aktywność na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych, kapitan Stefan Wysocki zaprojektował dyplom i plakietkę dla „Kapitana Seniora”, medal 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości oraz coroczny kalendarz Stowarzyszenia. Ubieraliśmy wspólnie choinkę, dzieliliśmy się jajkiem i opłatkiem, modliliśmy się w intencji Ludzi Morza...

Przez ostatnie cztery lata nieustannie wspieraliśmy się, stanowiąc dobrze widoczną grupę, mającą merytoryczną wiedzę i zdanie w najważniejszych sprawach dla morskości naszego kraju.

Sprawozdanie z działalności Rady Stowarzyszenia Kapitanów Żeglugi Wielkiej XI kadencji kończę ogromnymi podziękowaniami dla wszystkich Członków Rady i tym spoza Rady, którzy ambitnie i z poświęceniem działali na forum naszego Stowarzyszenia, wypełniając statutowe zadania, inspirując nowe aktywności oraz kreując nasz pozytywny i profesjonalny wizerunek.

Do sprawozdania załączam raport finansowy Skarbnika Stowarzyszenia kpt. ż.w. Andrzeja Kina oraz raport Przewodniczący Komisji Rewizyjnej kpt. ż.w. Bogdana Bronickiego.

Bardzo proszę szanowne grono Kapitanów o ocenę naszej pracy i udzielenie absolutorium ustępującej Radzie Kapitanów.

Przewodniczący Rady SKŻW XI Kadencji

dr inż. kpt. ż.w. Wiesław Piotrkowski